

Nuorisopalsta 2.2.2003 (Suomen Shakki 2/03)

Jussi Tella

Koska kaikki uuden nuorisopalstan saamat kommentit sisältävät idean siirto siirrolta kommentoidusta shakkipelistä, niin tässä ajankohtainen mestaripeli ko. tyyllillä esitettynä.

Garri Kasparov - Deep Junior

Man-Machine (1), New York 26.01.2003

1.d4

Siirron 1.e4 ohella toinen klassisista avaussiirroista, ja heti pieni yllätys, onhan Kasparov viime aikoina pelannut yleensä 1.e4.

1...d5

Klassinen symmetrinen vastaus, joka kamppailee keskustaruuduista, ja tietokoneelle sopiva suoraviivainen siirto 1...Rf6-siirrolla alkavien intialaisten puolustusten tilalle.

2.c4 c6

Slaavilainen puolustus, joka on tällä hetkellä 2...e6 siirrolla alkavaa kuningatargambiittia suositumpi vaihtoehto d5-keskustasotilaan tukemiseen, sillä c8-lähetille jää avoin diagonaali ja siirrot ...Lf5 tai ...Lg4.

3.Rc3 Rf6 4.e3

Slaavilaisen Merano-muunnelman tyyppisiirto, klassisen slaavilaisen 4.Rf3 vaihtoehtona.

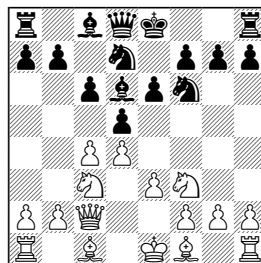
4...e6 5.Rf3 Rbd7

Historiallisen Merano-slaavilaisen perusasema. Valkean perusidea on keskustan valtaaminen esim. siirrolla e4.

6.Dc2

Valkean toinen vaihtoehto on 6.Ld3 jolloin musta vastaa yleensä 6...dxc4 7.Lxc4 b5 ja valkean keskustaylivoiman vastapainona mustalla on D-sivustan tilaetu ja siirrolla ...c5 alkava vastapeli. Siirron 6...Ld6 jälkeen valkealle jää tilaetu keskustaan esimerkiksi jatkossa 7.e4 dxe4 8.Rxe4 Rxe4 9.Lxe4 ja nykyshakkiteoria arvioi aseman valkean eduksi.

6...Ld6

7.g4!?

Kuuluisa Shabalov/Shirov-gambiitti, jolla keskustaylivoiman omaava valkea aloittaa heti aktiivisen hyökkäyspelin K-sivustalla, jonne musta yleensä linnoittaa. Siirto on samalla osoitus modernin shakin erikoisuudesta, sillä siirtoa olisi hyvin vaikea perustella vanhoilla shakkistrategisilla opeilla.

7...dxc4

Tavallisin siirto, joka tekee ratsulle tilaa d5-ruudulle, mutta 7...Lb4 ideana kontrolloida e4-ruutua ja 7...Rxc4 ottaen vastaan gambiitin ovat vaihtoehtoja.

8.Lxc4

Valkean selkein siirto on takaisinlyönti c4:ään heti, mutta mahdollisia ovat myös 8.g5 ja 8.e4 johon Kasparov itse on vastannut 8...e5 9.g5 exd4! 10.Rxd4 Rg4 11.h3 Rge5 ja musta sai hyvän aseman pelissä Adams-Kasparov, Dortmund 1992, koska g4-siirron uhkaaman f6-ratsun sijaintiongelman ratkennut näppärästi.

8...b6

Avausteorian tuntemat muut siirrot ovat 8...e5 ja 8...Rd5 mutta pelisiirron idea sivustoida vaalearuutuinen lähetti 7.g4-siirron avaamalle h1-a8-diagonaalille on hyvä ja luonnollinen suunnitelma.

9.e4 e5?!

Pelisiirtoa pidetään virheenä, ja luonnollisempaa oli jatkaa loogisesti 9...Bb7 ja haarukointiin 10.e5 musta voi vastata 10...c5 ja vaikka peli terävöityy, mustallakin on mahdollisuuksia, esimerkiksi 11.exf6 Lxf3 12.fxg7 Tg8 13.Dxh7 Rf6 14.Lb5+ Ke7 kuten pelissä Barsov-Reefat, Calcutta 2001.

Myös turvallinen 9...Bb4 poistaen lähetin haarukasta oli mahdollinen siirto, pyrkien rauhallisempaan vastapeliin valkean keskustaylivoimaa vastaan.

10.g5 Rh5

10...exd4 ei toimi tässä, koska 11.Rxd4 jättää c6-sotilaan ratkaisevan heikkosi.

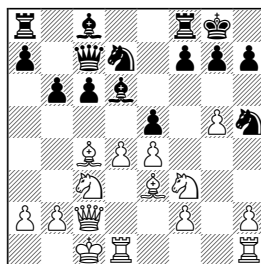
11.Le3 0-0

Mustan luonnollisin linnoitusasuunta on tässä K-sivusta, vaikka valkea on jo aloittanut siellä etenemisensä, koska oma D-sivusta on varsin avoin.

12.0-0-0

Valkean asema on avoin, mutta D-sivustalla kuningas on poissa mahdollisen kuningashyökkäyksen tieltä.

12...Dc7

13.d5!

Kasparovin valmisteleva avausuutuus, jonka ideana on naulita mustan e5-sotilas paikalleen ja samalla sulkea mustan upseereita sen taakse. Aikaisemmin on pelattu esimerkiksi 13.Kb1 g6 14.Le2 exd4 15.Rxd4 Rf4 16.h4 Hillarp Persson-Borgo, Batumi 1999, ja valkealla on toki hyökkäystä mutta mustan upseerit sijaitsevat avoimella laudalla aktiivisesti.

13...b5

13...cxd5 14.Rxd5 jättää valkean upseerit hallitsevasti keskustaan, joten musta yrittää avata D-sivustaa, jossa valkean kuningas on.

14.dxc6!

14.Le2 b4 pakottaa upseerit pois kontrolloimasta d5-ruutua, joten valkea pelaa taktisen välisiirron, ja uhkaa mustan ratsua.

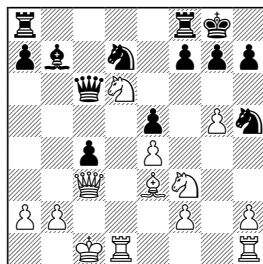
14...bxc4 15.Rb5

15.cxd7 Lxd7 voittaa myös upseerin takaisin, mutta Kasparov oli valmistellut avauksen tarkasti ja todennut tämän vielä paremmaksi siirroksi - voittaahan sekin upseerin takaisin.

15...Dxc6 16.Rxd6

Ratsu tuetulla keskustaruudulla on yleensä erittäin arvokas nappula.

16...Lb7 17.Dc3

Kriittinen asema avauksen jälkeen, ja sen tilannearvio: 1) linnoitukset eri puolille lautaa, eli asema on terävä; 2) avoin asema, jossa kummallakin pelaajalla on sotilasheikkouksia; 3) valkean upseerit sijaitsevat keskustassa aktiivisemmin, sillä ainakin Rh5 on selkeästi poissa pelistä. Lisäksi pelisiirrolla valkea luo uhkauksen, kun e5-keskustasotilas ei ole riittävästi suojattu. Eli valkea on saanut avauksesta etua.

17...Tae8?

Tietokone arvioi keskustasotilaansa säilyttämisen arvoiseksi, ja haluaa lisäksi eliminoida vahvan d6-ratsun, mutta pelisiirto on virhe. Antamalla sotilaan jatkossa 17...Tad8!? 18.Rxe5 Rxe5 19.Dxe5 La8 musta säilyttäisi enemmän tietokonemaisia vastamahdollisuuksia, koska valkean kuningasasema ei ole täysin turvattu. Tosin valkean etu olisi myös siinä jatkossa kiistaton, esimerkiksi 20.f3 tukien keskustaruudut ja suunnitellen tornien aktivointia esim. d-linjalle.

18.Rxe8 Txe8 19.The1

Kehittää tornin peliin, ja kaikki valkean upseerit sijaitsevat keskustassa aktiivisesti.

19...Db5

19...Dxe4 20.Txd7 Dxf3 kumoutuu siirrolla 21.Dxe5! koska mustan takarivi on heikko.

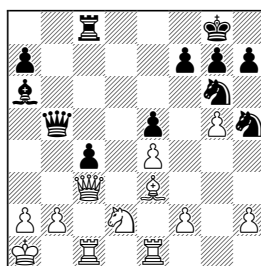
20.Rd2

Suojaa e4-sotilaan, ja samalla käynnistää suunnitelman mustan yksinäisen c4-sotilaan voittamiseksi.

20...Tc8 21.Kb1 Rf8 22.Ka1

Tyypillinen suurmestarin siirto: valkealle on materiaalietu, joten hän voi kaikessa rauhassa varmistaa oman asemansa ja siirtää kuninkaan pois puoliavoi-
melta b-linjalta.

22...Rg6 23.Tc1 La6

24.b3!

Ratkaiseva siirto: musta joko menettää c4-sotilaansa, tai joutuu vaihtamaan sen ja samalla raskaita upseereita, eli valkean materiaaliedun merkitys kasvaa.

24...cxb3 25.Dxb3

Käytännöllinen valinta. Valkealla olisi etua myös jatkossa 25.Dxc8+ Lxc8 26.Txc8+ Rf8 27.Rxb3 mutta materiaaliepätasapaino 2T-D antaisi myös mustalle mahdollisuuksia. Yleensä sen pelaajan, jolla on etua, kannattaa säilyttää tasapaino materiaalissa, ellei aseman muuttaminen johda varmasti entistä suurempaan etuun.

25...Ta8 26.Dxb5 Lxb5 27.Tc7

Torni valtaa 7. rivin, ja samalla esimerkiksi uhkaus 28.Tec1 ja tornienvaihto osoittaa, että valkean ylivoima on ratkaiseva. Mustan upseerit sijaitset passiivisesti, ja valkea voi kaikessa rauhassa hyökätä esim. a6-sotilaan kimppuun ja muodostaa d-siivellä vapaasotilaan.

1-0